

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrta leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno znižuje.

Štev. 32.

V Ptuj v nedeljo dne 7. avgusta 1910.

XI. letnik.

Volilci občine Celje okolica pozor!

Volilni odbor neodvisnih kmetov okoliške občine, kateri hočejo na vsak način v občini red napraviti, sklicuje za nedeljo, dne 7. avgusta ob 8. uri zjutraj

volilni shod,

kateri se bode vršil v gostilni „zum Mohren“. Na tem velevažnem shodu hočemo jasno in odločno svoje mnenje o občinskem gospodarstvu v okolici povedati. Hočemo povedati, da smo do grla siti zanemarjanja naših gospodarskih interesov, da hočemo napredek in skrb za ljudstvo. Od prvaških doktorjev se ne pustimo več komandirati in občina okolica Celje ne sme biti taborišče za narodnjaško gonjo.

Vabimo na ta shod vse trezno misleče volilce! Razgrajadev in prepešev seveda se bode močno znali ubraniti. Bojimo se nikogar, kajti z nami neodvisnimi kmeti in davkoplačevalci gresta pravica in resnica.

Pridite vsi!

Sklicatelji.

Kje so veleizdajalci?

Opetovano že smo z natančnimi dokazili javnosti pokazali, da je zašla slovenska prvaška politika na pot veleizdajniškega nasprotstva proti državi in cesarju. Naših dokazov prvaški listi niso zamogli izpodbiti. Zato so le psovali, zavijali in lagali. Vpili so zlasti, da smo mi „nemčurji“ in da vsled tega vboje pravke po krivem dolžimo veleizdajalskih misli. Vpili so to na vse pretege in mislili so, da bodejo s tem oči ter ušesa slovenskega ljudstva zamašili. Pomagalo jim to seveda ni! Kdor je le količikaj politično izobražen, ta mora priznati, da smo imeli s svojo trditvijo prav! Res je in stokrat res, da je prvaška, zlasti narodnjaška politika zašla v veleizdajalske struje. Ni čuda, kajti med sloven-

Klofuta.

Spisal Tebničmar.

... Glasom kazenskega zakona velja navadna klofuta okrog 10 kron. Meso se je podražilo, moka, tobač, kvargeljni, knofi za hlače, ministerske penzije, klerikalni listi, dohtariske pristojbine, krenbirštelnini in „bočeri“ za kurja očesa, vse to se je podražilo in le klofute, le klofute imajo že desetletja sem eno in isto ceno ... Upamo, da nas ljubi doktor Benkovič ne bode tožil, ker o klofutah govorimo. On jih je dobil le s pasjim bičem po nosu; on ni dobil navadnih klofut in to prijemajo tem potom v knjigi zgodovine. Kajti vseh pet prstov človeka ne more tako boleti, kakor fini, kajti pasji bič, ki zažviža po zraku, kakor sto gadov. Torej pardon, g. doktor Benkovič, mi govorimo o klofutah in ne o gadih!

Klofuta pa so različne. Najboljša je navadna kmetiška klofuta. Ta mora biti taka, da se v prvem hipu po zna vseh pet prstov na obrazu, kakor da bi se jih začelo s plavo barvo; v drugem hipu mora postati obraz podoben šurovemu „guglhupfu“. Ako se človeka pri tej priložnosti ne ubije, potem košta taka klofuta le 10 kron ... Oj moj Bog, kako lepo bi se prilegla taka poštena klofuta prvaškemu poslancu Gostinčarju iz

skimi poslanci se nahajajo ljudje, ki so bili že zaradi veleizdaje v preiskavi (koroški poslanec Grafenauer) in med uredniki slovensko-prvaških dnevnikov so ljudje, ki so že tisočake od srbske vlade vlekli ...

Mi smo vse to že mesece in leta sem dokazovali ter trdili. Treznejši slovenski listi prihajajo danes tudi že do istega prepričanja. Glavni list slovenskih duhovnikov in osrednjo glasilo vseslovenske klerikalne stranke je ljubljanski „Slovenec“. Ta list je seveda zagriženi nasprotnik nemštva in se mu resno ne more „nemčurštva“ naprej metati. In vendar piše „Slovenec“ v svoji 173. številki z dne 2. avgusta 1910 v uvodnem članku dobesedno tako-le:

„Že okoli 20. septembra se je v Ljubljani čutilo, da so neki ljudje na delu, da hujskajo zlasti mladino zoper vsako božjo in posvetno oblast in jo okužijo s tistimi anarhistovskimi načeli, kijih razširja srbska mladina v Orni gori ter v Serajevu po naukih visoke šole političnih umorov v Belgradu. Ko so se v Ljubljani javno razpostavljale podobe dedno obremenjenega princa Jurja, smo vedeli, pri čem smo. Srbska vlada je v Ljubljani organizirala plačano agenturo za provokacije v prid protiaustrijski srbsko-iredentovski misli.

Vsi protiaustrijski pojavi v izvestnem krogu v Ljubljani so plod dinarjev iz dispozicijskega fonda srbskega zunanjega ministerstva, ki plačuje gotove deficite. Odkar pa je par brezpomembnih ljudi iz tiste ljubljanske plasti, ki v našem narodu ničesar ne reprezentuje, šlo v Belgrad kroat in prebedet par noči v ondodnih kavarnah s srbskimi oficirji, je nekaterim silno greben zrasel. Kakor se vidi, je Belgrad na izvestne ljudi popolnoma tako vplival, kakor smo si mislili. Prinesli so iz Belgrada moralo pasjih bičev, pištol in tistih ostrog, s katerimi je princ Jurij svojemu lakajju prepral trebuh! Ampak Ljubljana vendarle ni Belgrad in tudi nikoli ne bo. Plačanim agentom provokaterjem in izvestnemu izprijenemu smrkolinstvu bomo

Ljubljane, ko je zadnjič par ur govoril, da razbije državni zbor. Sakrabort bi se ta kranjski možičel obrnil, ko bi jo mu štajerska pest pripeljala! Niti Sušteršičova žilindra bi mu ne pomagala in molčal bi par tednov tako trdno, kakor molči poslanec Terglav ... Sploh pa molčijo zdaj vsi prvaški poslanci, kajti naša vlada jim je dala najboljšo klofuto: vzela jim je namreč — dijete in namesto 10 kron na dan dobijo figo. To je bila klofuta druge vrste, ki je pa tudi dobro zadela. Obrazi prvaških poslancev postali so od te klofute, podobni staremu kvargeljnu, ki ima že toliko črve, da ga čez taler nesejo ...

„Moralnične“ klofute so sploh najboljše. Za „moralno“ minorita Vavpotiča sicer ne damo počenega groša. Kajti mi vemo, da ta pobožni gospod ni prijatelj belih lilij. Močno odceleva solnčne rože ima raje. In testamenti takih rož ima še raje ... Kako je hodil in bodil k solnčni roži, seveda iz samega krščanskega usmiljenja. Za „svojo mujo“ pa si je zaračunal samo 300 kronic. Mi ne vemo, res ne vemo, v čem je ta Vavpotičeva „muja“ obstojala, ali to vemo, da je pobožni gospod od brezverske sodnije dobil tako močno klofuto, da je padel na tla; ne vemo, ali je padel na zadnjo ali na hrbet; okrogel je na obeh straneh enako ...

Približno tako klofuto dobil je tudi naš vrli doktor Brumen v Ptuj, kateremu pač živa duša ne more

jasno povedati, kar mu gre. Na Slovenskem se srbski iredentizem prav gotovo ne bo uganjal. Naše ljudstvo je katoliško, domoljubno in patriotično, in bo vsakega, ki bo hotel podirati te njegove najvišje ideale, poglano kot nadležnega tujca. Kar pa se tiče bratskega srbskega ljudstva, ki je tako visokondarjeno in plemenito, le želimo, da se čim preje znebi Jurjeve klike, ki tira srbsko ljudstvo v pogubo. Ti ljudje, ki jih niti Črnogorci ne marajo in so zastražili proti njim mejo, da ne vthotapijo v deželo jugoslovanskega kneza Nikolaja bomb, ne bodo terorizirali in demoralizirali pametnega slovenskega ljudstva!

Tako piše torej zagriženo slovenski list, ki pa še ni izgubil vse pameti. Eden največjih slovensko-prvaških listov torej javno pribije, da so pričeli izvestni „narodni“ krogi politiko veleizdaje, politiko bombe in handžarja. Kar smo mi torej že leta sem pravili, to priznavajo danes tudi prvaški listi sami!

Naše dobro in od prvaške hujskarije nepokvarjeno ljudstvo bode tem veleizdajalcem pot iz dežele pokazalo. Pri nas na Štajerskem in Koroškem se ne smejo udomačiti balkanske šege in navade srbskih kraljemorilcev ...

Kdor je z slovenskimi narodnjaki, ta je proti Avstriji! To naj si zlasti vsi tisti zapomnijo, ki so se dali doslej od prvakov izrabljati in slepariti ...

Proč z veleizdajalci!

Politični pregled.

Razpust državnega zbora? Klerikalna korespondenca „Zentrum“ poroča, da bode državni zbor bržkone v jeseni razpuščen in da je je treba vsled tega že zdaj volilce pripravljati. Od sedanje državne zbornice se ne more nobenega uspešnega dela pričakovati ... Ako bi se razpust zbornice res dogodil, potem imamo to v prvi vrsti slovenskim poslancem zahvaliti.

kaj slabega očitati. Brumen je desetkrat „Brumen“ in ta hvala je menda za najboljši želodec dovolj. Ali kakor znano, vidi ta naš Brumen slabo. Iz same kratkovidnosti je zadnjič kot advokat neki ekspenzar — dvakrat računal. In ti hudobni ljudje niti v to Brumenovo „kratkovidnost“ ne verujejo. In svet se bode podrl, kajti tožili so ga! ... Iz jasnega neba, iz tiste velike hiše ob minoritskem kloštru priletela je klofuta, da so jo celo v „Štajercem“ uredništvu slišali: 130 kron ekspenzarja mora Brumen nazaj plačati in 114 kron strokov tuji.

To je nekaj vrst modernih klofut. Pravzaprav je tudi ta-le naš listek klofuta. Mi sicer v znani svoji ljubeznivosti nismo hoteli ničesar žaliti, ničesar in nikogar. Ja, ko bi hoteli tudi mi klofute deliti, — sakrabort, kako bi pokalo! ... Klofut imamo torej mnogo vrst: — 1. Klofuta, za katere se mora 10 kron plačati. — 2. Klofute, pri katerih se mora dvojni ekspenzar vrniti. — 3. Klofute, ki razveljavijo gotove „testamente“. — In 4. Klofute, ki jih pisatelj teh vrstic želi prvakom, — vsem prvakom, razven Ploja. Kajti Ploj se nam smili, Ploj je revež, Ploj zasluži, da se mu glavo z ribjim oljem namaže, Ploj bi izdihnil, ko bi dobil še eno klofuto, kajti njegovi volilci so mu jo že prav občutno dali, — pustite mi torej Ploja pri miru, ne zaradi tistih 10 kronic, ampak iz krščanskega usmiljenja ...

Adijo! Pa dobro spite!

Vbogo ljudstvo pa plačuje za to brezvestno gospodo.

Cesarski manevri odpovedani. Javnost je presenetilo poročilo, da so se letošnji cesarski manevri odpovedali. Vlada izjavlja, da se je to zaradi smrkavosti konj v dotičnih pokrajinah zgodilo. Drugi zopet trdijo, da je bila pokrajina za manever tako slabo izbrana, da bi se za cesarja niti stanovanja ne dobilo.

Vaje v streljanju se bode baje na naših srednjih šolah vpeljale. Gotovi vojaški krogi si obetajo od teh mnogo koristnega.

Obsojeni iredentovci. Pred kratkem šele bil je neki Colpi iz Trienta zaradi veleizdaje na večmesečno ječo obsojen. Zdaj so obsodili tudi njegove sokrivce i. s. so dobili: Podetti zaradi žaljenja veličanstva in zločina proti postavi razstreljivih sredstva na 5 mesecev, Castelli pa zaradi prvega zločina na 4 mesecev ječe. To so naši laški prijatelji!

Umrl je na srčni kapi v neki kavarni judovski državni poslanec dr. Gabel. Nesrečen bil je šele 37 let star.

Bulgarski kralj Ferdinand izvršil je s svojima sinovoma Borisom in Cirilom večje potovanje po Evropi, ki pa nima nobenega političnega pomena.

Krvave volitve. Pri občinskih volitvah v Andriji (Italija) prišlo je do bojov, v katerih se je oddalo 200 strelcev. 2 osebi sta bili mrtvi, mnogo pa ranjenih.

Na Turškem so našli večjo zaroto proti sedanji mladoturški vladi. Zaprli so mnogo zarotnikov. Vlada izjavlja, da ji take zarote ne morejo škodovati. Ali vse kaže, da so Mladoturki v veliki nevarnosti.

Dopisi.

Iz Ptujске gore. (Podpora in pristransko postopanje Kadunčevega Jurčka iz Pšetne grabe, kateri je slučajno črnogorski „Bürgermeister“.) — Lansko leto se je gledé suše davek odpisal. V to svrhu so občine morale škodo ceniti; čudno je bilo na Ptujski gori le to, da je občino samo eden zastopal pri komisiji in še tak, kateri razume od kmetijstva, kakor krava na boben, ostali trije so pa samo cenilne protokole podpisali, akoravno o njih vsebini niso bili prepričani. Še bolj pristransko se mora smatrati, da posestva „Štajercijancev“ so v občinski kanceliji cenili, a so ob določenem času posestniki na tako pošteni komisiji zastoj čakali. . . . Znano je zadnjemu haloškemu pastirju, da so vinogradi po peronospori, oidiumu in toči popolnoma uničeni. Iz tega vzroka se je nekaj posestnikov napotilo k Jurju Topolovec kot županu občine Ptujске gore, da bi naj oblasti na znanje dal, da so vbogi Haložani, kateri so le od vinogradov odvisni, podpore potrebni, drugače bodo morali po zimi lakotno trpeti, ker le iz vina dobavljajo denar, da si hrane nakupujejo. Jurček iz Pšetne grabe je pa odklonil vsako podporo in sodelovanje z besedami, da Haložane leš stane ko njega; ja, ja, zakaj pa si se tedaj iz Haloza na Goro privlekel? Bi ne bi ostal, kje ljudi leš stane? Znano nam je, da Jurček proti vsaki podpori protestira; ja zakaj neki ni protestiral, ko je država mestu Praga

7 milijonev podarila, da država na naše stroške podpira klerikalne in narodnjaške neumnosti, katere davkoplačevalce milijone košajo? Samo od teh milijonev ne sme kmet in vbogi posestnik goric nič dobiti, to je „geslo“ Jurčka!!! Zakaj neki so pa gorski občani Jurčka volili? Menda zato, da bi davkoplačevalce na beraško palico spravil. Ali zato, da bi občanom v vseh ozirih pomagal? Razodeni nam to, Jurček!

Iz Št. Petra pod sv. gorami. Pred 20 leti se je priženila neka ženska po imenu Neža Zvonar, ki dela sosedom hud nemir. Njo pač vedno jezijo srbi. Dne 9. julija je prišla kakor hudournik nad M. Gerschak, ter jo začela posovati. To se je Neži Zvonar še premalo vidlo. Vzdignila je tudi svoje oblačilo ter pokazala svoje spodnje premoženje. Zato je bila obsojena na 10 dni zapore. Se pač pozna, da imamo tukaj Tombaha za župnika, kateri se samo za svojo posojilnico briga. Prosimo gospoda župnika, naj si on jezik nabrusi in naj stopi še enkrat za svojega življenja na prižnico in malo pokrtači takšne tercijalke.

Hoče. Kaplan Krajnc je izjavil, da je vsa ko sredstvo bodisi še tako zaničljivo in ostudno, dovoljeno, ako gre v to namero, da se uniči narodni nasprotnik. Kako je pa gospod Krist o svojem bližnjemu učil? Res bi bilo kaj dobro, ko bi dandanes tudi kedo tempelje izmetal. V neki družbi je zadnjič grozil in bahal se, da bodo pred vsi njegovi nasprotniki morali svoja kopita pobrati ter se iz Hoč „izpucati“ predno da bo šel on, kaplan Krajnc. (Med tem je pa že prišla vest, da je Krajnc prestavljen. Op. uredništva.) Vse lahko mogoče! No, bomo pač izvandrili v blažnejše kraje, kajti tukaj je za nas itak pekel peklenški, odkar kaplan Krajnc svoje blagoslovljenje razširja. Pa fara bo potem morala izumreti in od kje bo pa on potem svetlih kronic dobival? — Št. Peterski študenček se bo pa tudi enkrat posušil. — Zadnjič je Krajnc v Mariboru stopil v vlak. Nekemu gospodu se je kaplanček dozdeval malo „verdächtig“, pa je vprašal svojega sosedo: „Ali ni morda to sloviti hoški kaplan Kranje?“ Krajnc je to slišal, stopi hitro tja ter zine: „Da, jaz sem kaplan Krajnc iz Hoč, krivično obrekovani in preganjani!“ Za Boga svetega, čemu pa obrekujete in preganjate tega mladeniča Kristusove vere! Poboljšajte se!

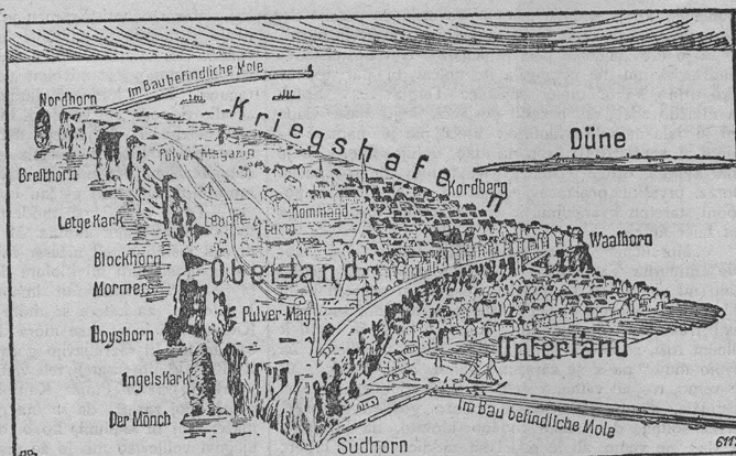
Razvanje. Sloviti kaplan iz Hoč, Jože Krajnc, ki pri nas katehizira ter hoče našo deco in naš kraj pod slovensko klerikalno komando dobiti, se je spet s sveto jezo prevlekel in sedaj močno lasa uboge Razvančanje, ki mu niso po godu, na katere ima kšeftno piko. G. Martin Pukl se je po naročilu občanov podal h g. dekanu v Hočah ter objavil, da se ljudstvo pri maši v Razvanski cerkvi in procesiji sv. Rešnjega Telesa za nje ne bodo udeležili, ako pride kaplan Krajnc maševati. Prišel je torej namesto Krajnc drugi kaplan, g. Leben. To je Krajncu neznanosko globoko prišlo — pa ne na njegovi „preobčutljivi“ časti, ampak v mošnji, kajti ta maša in procesija donša 15 K in po svetlih kronicah Krajnc plaka in žaluje. Kadar ga jeza in druge srčne bolečine trgajo, beži k svojima zdravnikom „Slov. gospodarju“ in „Straži“. Tokrat je zopet „Gospodarja“ naletel. Najpred

boža Razvančanje, da so se neki v obilici in lepem vedenju udeležili službe božje in procesije. Potem pa jih spet prime za lasi in jih pridno mondra. Z največje srditostjo in zagrizenostjo se loti našega vrliga obče spoštovanega gospoda Martin Pukl-a. Krajnc toži da je neki g. Pukl se grozil, da jih prestopi k protestantom 150 Razvančanjev, ako se ne odstrani kaplan Krajnc. Da so radi Krajncu že odpadli farani, da namerava jih truma še odpasti, je resnica, a gosp. Pukl jih ne vodi, ne prigovarja, ampak ljudje se k prestopu iz katoliške cerkve samovoljno pripravljajo; priganja jih pa k temu sklepu, in koraku škandalozno, neznošno delovanje kaplana Krajnc. Krajnc pravi, tistih „šnopsarjev“ Razvančanskih, ki bi morda prestopili, itak ni škoda. Mi sicer ne vem, katere Razvančanje kot „šnopsarje“ smatra, mogoče pa da celo njegove podrepuke. Ti radi „šnopšajo“ in tudi radi vino pijejo, najraje takrat, ko ga jim plača Krajnc. Nadalje kar vriska veselja kipeče srce Krajncovo, da so iz krajnega šolskega sveta neki gosp. župana Pukl-a izbrčili. Oh ti siromake! Ti, raduj se, raduj se! Res ni vredno, da bi se s to otroško čencarijo drugače bavili, a ker je g. Pukl-a osebnost napadel, hočemo s sledečimi vrsticami dokazati, da je kaplan Krajnc včasih le vrla dušica. Gospod Pukl je bil soustanovitelj naše nemške šole leta 1883 ter je bil do leta 28 let, neprenehoma ud in polnih 23 let načelnik našega šolskega sveta. Že lani je odločil mesto načelstva, pa so ga zopet volili in prosili, naj do prihodnje dobe še ostane. Letos pri novih volitvah je g. Pukl vendar-le sam tudi ovelil, kateri so bili v krajni šolski svet name-njeni. Če je kdo 28 let pridno, vrló in veleza-sluzno deloval v prid občine in šole, ali se na svoje stare dni, po tolikoletnem delovanju ne sme v počitek podati, ter breme prepustiti mlajšemu, čvrstjejšemu soobčanu? Res, neznozne so bile zadnje leto razmere šolske. Naj nam pove kaplan Krajnc, k d o je podpihaval! Sicer pa naj čveče Krajnc, kvara nam ne bo delal. Mi smo imeli po gosp. Pukl-u uzor-delavnega, skrbnega šolskega načelnika, in imamo sedaj v osebi ob-čislana gosp. Peter Trinko-j-a zopet ravno tako vrló, zanesljivo moč. Naša šola je bila vsikdar napredna in nemška skozinsko in bo taka ostala na vse veke, čeprav kaplan Krajnc vse svoje črne žile prenapenja, da bi na njegaj sfsušal. Ne boš Jožek kaše pihal — zapomni si jo! Trohnele bodo že tvoje kosti, a šola Razvančanov bo še stala in ostala — nemška Heil!

Št. Vid pri Ptujju. Boj za zastopstvo naše občine donesle je naravnost neverjetne sadoze. V zadnji številki „Štajerca“ bilo je delovanje tukajšnjega Dr. Tombaha pravilno pojasneno. Mi je v družbi nekega učitelja cele noči hujskal in agitiral. Delal se je za nekakega generala in vsiljeval vsakomur svoje prvaško-srbske nazore. Potem ko je vidil, da vse to ne pomaga, tekel je h glavarstvu, da se volitve preložijo. . . . Dr. Tombahovi hujskariji se bode moralo konec napraviti in povedali mu bomo enkrat resnično obraz, tako da si bode zapomnil. Masla na glas ima dovolj! Kmeti in davkoplačevalci sploh živijo od njega in se ne pustijo od njega komandirati. Naj gré v Srbijo, ako mu na Štajerskem ne dopade. . . . Ali cele prvaške goje in agitacije so se tudi kaplan p. Peter Žirovnik nadalje nekaj učiteljev udeležili. Sploh vprašamo: cerkveno oblast, ako nam je kaplana Žirovnika le za hujskarijo v Št. Vid poslala? Fant pust si je 10 pooblastil prinesiti in agitira. Naj bi se raje pošteno za svojo duhovniško službo brigal. Duhovnik, ki kramlja s politiko, ni tega imen-vreden. Mi kmetje odločno protestiramo, da nas črno oblečeni fantje, ki so še za usesam mokri, ki ne plačujejo nobenega davka in gnikdar plačevali ne bodejo, komandirali. Mi spoštujemo duhovnike, ali političnih farjev pa ne maramo v naši občini! Na vsak način pa si bomo demokaplana kakor vse druge prvaške hujskale dobro zapomnili. . . . Več volilcev obrnilo se je na komisarja p. c. okrajnega glavarstva s prošnjo, da naj se občinske volitve takoj zopet razpiše. Kajti ljudstvo je nad prvaškim švindelem nom hudo razburjeno. Okrajno glavarstvo, tudi občinskemu predstojništvu ukazalo, da bo ko volitve razpiše in da o temu najkasneje 1. avgusta poroča, ker bi bil drugače na 20.

Novi bojni pristan Nemčije.

Nemška država vstvarila si je novi bojni pristan i. s. krasni in mnogo obiskani otok Helgoland v Severnem morju. Naša slika kaže ta otok z novo zgrajenimi pristanišči in utrdbami. Pristanišče namenjeno je v prvi vrsti za male križarje in torpedovke, nadalje pa tudi kot pristan za trgovske barke, ki se nahajajo v nevarnosti. Otok je na velikanski krasni skali. Prebivalci so frizijskega plemena in živijo večinoma od mornarstva in ribarstva.

Deutschlands neuer Reichskriegshafen Helgoland aus der Vogelschau.